

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ



دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی اردبیل

دانشکده پرستاری مامایی

پایان نامه

دوره کارشناسی ارشد در رشته پرستاری اورژانس

عنوان:

تبیین چالش های سواد سلامت در بیماران مبتلا به سندروم کرونری حاد و ارائه
راهکارهای ارتقاء دهنده آن در بیمارستان امام خمینی(ره) در سال ۱۳۹۸

استاد راهنما:

دکتر عقیل حبیبی

استاد مشاور:

دکتر حامد رضا خانی مقدم

نگارنده:

اسلام صبحی

زمستان ۱۴۰۰

کد پایان نامه: ۶۶

تشکر و قدردانی

سپاس بی کران پروردگار یکتا را که هستی مان بخشید و از طریق علم و دانش رهنمودمان شد و به همنشینی رهروان علم و دانش مفتخرمان نمود و خوشه چینی از علم و معرفت را روزیمان ساخت و نمی توانم معنایی بالاتر از تقدیر و تشکر بر زبانم جاری سازم و سپاس خود را در وصف استادان خویش آشکار نمایم که هر چه گویم و سراپیم، کم گفته ام.

بر خود واجب می دانم از تمامی عزیزانی که در طول این دوره تحصیلی و مخصوصاً در به ثمر رسیدن این پژوهش مرا یاری دادند، تقدیر و تشکر نمایم.

از استاد بزرگوار جناب آقای دکتر عقیل حبیبی، استاد محترم راهنما که با سعه صدر، حوصله و دقت نظر، همچون همیشه این شاگرد را مورد رهنمون خویش قرار دادند.

از استاد ارجمند جناب آقای دکتر حامد رضاخانی مقدم که در عین گشاده رویی، با ارشادهای موثر خویش، راهگشای پروژه اینجانب بودند و در این مسیر از هیچ کمکی دریغ ننمودند.

همچنین، از اساتید محترم داوری و تحصیلات تکمیلی؛ سرکارخانم دکتر منصوره کریم الهی، جناب آقای دکتر محمود شمشیری، جناب آقای دکتر عزیز کامران و جناب آقای دکتر سعید مهتری که در این امر راهنمایی های دلسوزانه داشتند تقدیر و تشکر می کنم. همچنین بر خود لازم می دانم از اساتید دوران تحصیلم تشکر و تقدیر نمایم که بسیار از محضر ایشان استفاده نمودم.

از مسئولین محترم دانشکده پرستاری و مامایی و مرکز آموزشی درمانی امام خمینی (ره) اردبیل و پرستاران شاغل در بخش های قلب و CCU و بیماران سندروم کرونری حاد که با همیاری و مساعدت خود، اجرای این مطالعه را ممکن ساختند سپاسگزارم.

در نهایت از زحمات کلیه عزیزانی که به هر طریق در تهیه این پایان نامه مرا یاری رساندند کمال تشکر و قدردانی را دارم.

تقدیم به آنان که به ما آموختند.

تقدیم به روان پاک پدر و مادر عزیزم

تقدیم به همسر و فرزندانم

(هلیا و مهیا)

و تمام پرستاران سرزمینم ...

چکیده:

زمینه و هدف: بیماری های قلبی عروقی، یکی از بیماری های غیر واگیردار در حال افزایش در کل دنیا می باشد. سواد سلامت ناکافی، با شیوع بالای این بیماری ها همراه است. با در نظر گرفتن بار قابل توجه بیماری های قلبی عروقی، شناسایی چالش ها و مشکلات ناشی از سواد سلامت ناکافی و ارتقاء آن، می تواند نقش تعیین کننده ای در پیشگیری، درمان این بیماری ها و کاهش هزینه ها داشته باشد. این مطالعه با هدف تبیین چالش های سواد سلامت در بیماران مبتلا به سندروم کرونری حاد و ارائه راهکارهای ارتقاء دهنده آن اجرا گردید.

روش کار: این مطالعه با رویکرد کیفی و روش تحلیل محتوی قراردادی، از طریق مصاحبه نیمه ساختار یافته عمیق در بیمارستان امام خمینی (ره) شهر اردبیل انجام گرفت. تعداد ۲۹ نفر (۲۰ نفر بیمار و ۹ نفر پرستار) در این مطالعه مشارکت داشتند و نمونه گیری مبتنی بر هدف تا اشباع داده ادامه یافت. پس از اخذ رضایت آگاهانه، مصاحبه ها در مکانی مورد توافق، ضبط، کلمه به کلمه تایپ و به روش تحلیل محتوی و با استفاده از نرم افزار MAXQDA همزمان با جمع آوری داده ها، تجزیه و تحلیل شد. استحکام و صحت داده ها از طریق مقبولیت، تایید پذیری، قابلیت اعتماد و انتقال پذیری بدست آمد.

یافته ها: یافته های حاصل از این پژوهش، منجر به ظهور ۴ مقوله، ۱۲ زیرمقوله و ۵۸ کد حمایت کننده و نیز راهکارهای ارتقاء دهنده ارائه شده در ۶۸ درون مایه حاصل گردید. «عدم مسئولیت پذیری»، «بی تفاوتی اجتماعی»، «مشکلات ادراکی-شناختی و هیجانی» و «توزیع نامناسب منابع» مقوله های اصلی بودند. راهکارهای ارائه شده نیز توسط متخصصین حول محورهای «آموزش»، «ارتباط»، «نهادینه کردن فرآیند پرستاری در امر مراقبت از بیمار»، «آموزش همتا»، «مشارکت خانواده»، «استفاده از آموزش چهره به چهره و سمعی بصری برای بیماران» و «معرفی منابع آموزشی معتبر» تاکید شده بود.

نتیجه گیری: چالش های سواد سلامت بطور کلی در چهار مقوله شامل «عدم مسئولیت پذیری»، «بی تفاوتی اجتماعی»، «مشکلات ادراکی-شناختی و هیجانی» و «توزیع نامناسب منابع» طبقه بندی شدند. با توجه به اینکه مدیریت موفقیت آمیز بسیاری از بیماری های حاد و یا مزمن تحت تاثیر درک بیماران از اطلاعات مربوط به سلامت است. ارائه راهکارها به افرادی که در درک این اطلاعات، مشکل دارند می تواند بر نتایج سلامتی آنها تأثیر مثبت بگذارد، بنابراین توصیه می شود راهکارهای مطرح شده در این مطالعه، در جهت افزایش توانایی های سواد سلامت بیماران در الویت نظام سلامت قرار گیرد.

واژه های کلیدی: سواد سلامت، سندروم کرونری حاد، مطالعه کیفی

فصل اول: مقدمه و بیان مسئله

۱-۱. کلیات:	۲
۲-۱. مقدمه	۴
۳-۱. اهداف	۱۶
۱-۳-۱. هدف کلی طرح	۱۶
۲-۳-۱. اهداف اختصاصی	۱۷
۳-۳-۱. اهداف کاربردی	۱۷
۴-۳-۱. سوالات پژوهش	۱۷
۵-۳-۱. تعریف واژه ها (نظری و عملی)	۱۷

فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه تحقیق

۱-۲. مقدمه	۲۱
۲-۲. چارچوب پنداشتی	۲۱
۳-۲. پیشینه تحقیق	۲۹
۱-۳-۲. پیشینه خارجی	۲۹
۲-۳-۲. پیشینه داخلی (مطالعات در ایران)	۳۲

فصل سوم: مواد و روش تحقیق

۳۶ ۱-۳. مقدمه
۳۶ ۲-۳. نوع مطالعه
۳۸ ۱-۲-۳. روش گردآوری داده ها
۳۹ ۲-۲-۳. گام اول - تبیین چالش های سواد سلامت:
۳۹ ۱-۲-۲-۳. مشخصات مشارکت کنندگان
۳۹ ۲-۲-۲-۳. روش نمونه گیری
۴۰ ۳-۲-۲-۳. معیارهای ورود و خروج
۴۰ ۱-۳-۲-۲-۳. معیارهای ورود:
۴۰ ۲-۳-۲-۲-۳. معیارهای خروج:
۴۱ ۴-۲-۲-۳. عرصه مطالعه
۴۱ ۵-۲-۲-۳. روش گردآوری داده ها
۴۲ ۶-۲-۲-۳. آنالیز داده ها
۴۳ ۷-۲-۲-۳. ارزیابی دقت و صحت داده ها و مطالعه
۴۳ مقبولیت
۴۴ انتقال پذیری
۴۵ قابلیت اطمینان
۴۶ تاییدپذیری
۴۷ ۳-۳. گام دوم - راهکارهای ارتقاء دهنده سواد سلامت:
۴۷ ۱-۳-۳. نوع مطالعه:
۴۷ ۲-۳-۳. مشخصات مشارکت کنندگان

۴۸ ۳-۳-۳. روش اجرای مطالعه
۴۹ ۳-۴. روش اجرای پژوهش
۵۰ ۳-۵. ملاحظات اخلاقی

فصل چهارم: یافته های پژوهش

۵۲ ۴-۱. مقدمه
۵۲ ۴-۲. تحلیل مشخصات مشارکت کنندگان
۵۴ ۴-۳. چالش های سواد سلامت:
۵۶ ۴-۳-۱. مقوله اول - عدم مسئولیت پذیری:
۵۹ ۴-۳-۲. مقوله دوم - بی تفاوتی اجتماعی:
۶۴ ۴-۳-۳. مقوله سوم - مشکلات ادراکی - شناختی و هیجانی
۶۸ ۴-۳-۴. مقوله چهارم - توزیع نامناسب منابع
۷۰ ۴-۴. گام دوم - راهکارهای ارتقاء دهنده سواد سلامت

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

۷۷ ۵-۱. مقدمه
۷۷ ۵-۲. بحث و بررسی یافته ها
۷۷ ۵-۲-۱. منابع کسب اطلاعات:
۷۹ ۵-۱-۲. چالش های سواد سلامت:
۸۴ ۵-۱-۳. راهکار های ارائه شده برای ارتقاء سواد سلامت:
۹۲ ۵-۳. نتیجه گیری

۹۳.....	۴-۵. کاربرد یافته ها:
۹۴.....	۵-۵. پیشنهادات برای پژوهش های آینده
۹۷.....	فهرست منابع
۱۱۳.....	ضمیمه ۱
۱۱۴.....	ضمیمه ۲
۱۱۵.....	ضمیمه ۳
۱۱۶.....	ضمیمه ۴
۱۱۷.....	ضمیمه ۵
۱۱۸.....	ضمیمه ۶
۱۱۹.....	ضمیمه ۷

فهرست جداول

صفحه	عنوان
۴۳	جدول ۳-۱. مراحل تحلیل داده ها
۵۳	جدول ۴-۲. مشخصات دموگرافیک مشارکت کنندگان
۵۴	جدول ۴-۳. منابع کسب اطلاعات مشارکت کنندگان
۵۵	جدول ۴-۴. چالش های سواد سلامت
۷۰	جدول ۴-۵. راهکارهای ارائه شده برای «عدم مسولیت پذیری»
۷۱	جدول ۴-۶. راهکارهای ارائه شده برای «بی تفاوتی اجتماعی»
۷۲	جدول ۴-۷. راهکارهای ارائه شده برای «مشکلات ادراکی - شناختی و هیجانی»
۷۴	جدول ۴-۸. راهکارهای ارائه شده برای «توزیع نامناسب منابع»